

**Beleidsplan Evangelisch-Lutherse
gemeente Den Haag**

2023 - 2027

***Door genade bewogen
de lutherse gemeente in beweging***

Extra voorwoord mei 2026

Eind 2022 stelde de kerkenraad, na overleg met de gemeente, het beleidsplan 2023-2025 vast.

In 2024 kwam de kerkenraad in een bestuurlijke impasse terecht, wat zijn weerslag had op de gemeente. Er kwam een interim-kerkenraad met leden van buiten de gemeente, en na een visitatie in 2025 werd in mei 2026 een interim-predikant aangesteld om het proces van heling en verzoening te begeleiden.

Op advies van de visitatiecommissie is er in 2026 een gemeentecommissie ingesteld, als liaison tussen de interim-kerkenraad en de gemeente. De interim-kerkenraad focust zich op de noodzakelijke werkzaamheden om de gemeente draaiende te houden, en zal in samenwerking met de gemeentecommissie verkiezingen organiseren zodat de gemeente naar verwachting in januari 2027 weer een reguliere kerkenraad heeft.

Interim-kerkenraad en gemeentecommissie besloten in gezamenlijk overleg op 22 april 2026 het beleidsplan 2022-2025 te verlengen tot 2027, zodat de nieuwe kerkenraad in samenspraak met de gemeente tot een nieuw beleidsplan kan komen, passend bij de situatie zoals die dan is. De teksten zoals die hierna zijn opgenomen zijn dus identiek aan het beleidsplan 2023-2025.

Namens de gemeentecommissie,

Frank Everaarts
mei 2026

Terugblik

De lutherse gemeente Den Haag heeft geen eenvoudige tijd achter de rug. Ds. Hanneke Allewijn besloot na langdurige ziekte ons te verlaten en ook een van de kosters was langdurig ziek. Nigel Lamb keerde weer terug en nam in oktober 2022 afscheid om eind 2022 met pensioen te gaan.

Wij verloren na een korte ziekte Ineke Peereboom Voller, de voorzitter van de Diaconie en steunpilaar van de gemeente in vele opzichten. Ook Irene van der Kam, diaken, overleed plotseling na een korte ziekteperiode. Wij missen hen nog steeds. Gelukkig wist de kerkenraad de vacatures weer te vervullen.

De coronatijd versterkte een aantal trends die daarvoor ook al zichtbaar was. Het kerkbezoek daalde licht, de cantorij kromp iets. De verhuur stortte geheel in en herstelde zich langzaam. Het digitaal meevieren van de eredienst is niet meer weg te denken. De vloerverwarming werd vernieuwd, een complexe verbouwing die in september 2021 werd afgerond.

De huidige tijd

Onze tijd wordt gekarakteriseerd door een grote onzekerheid. De samenleving zoekt naar nieuwe antwoorden op vragen van woningnood, armoede, migratie, flexibilisering van de arbeidsmarkt, de ecologische crisis en hoe die vragen voor mensen heel verschillend uitpakken. Den Haag is een internationale stad, waar de gevolgen van globalisering onmiddellijk voelbaar zijn. De samenleving is nog altijd geïndividualiseerd en de kerkkrimp zet zich voort, al is er wel degelijk ook een hang naar spiritualiteit en verbinding. Vooral jongeren hebben een nogal zwakke binding met de kerk. Er groeit een generatie op die vaak gereserveerd staat tegenover de traditionele kerk en zich op grote afstand van christelijke geloofsgemeenschappen, haar taal en gebruiken bevindt. Dit geldt in zekere zin ook voor onze 'eigen' jongeren.

Voor de mensen die wel betrokken zijn bij de lutherse gemeente geldt juist dat ze de gemeenschap en de in de lutherse traditie gewortelde liturgie belangrijk vinden. Een gemeenschap van mensen die elkaar niet hebben uitgekozen, maar zich geroepen weten om kerk van Christus te zijn en zo in de loop van tijd op allerlei wijzen op elkaar betrokken zijn geraakt. Velen die nog in traditionele kerken zijn opgegroeid zijn blij met de ruimte die het geloof nu biedt vergeleken met vroeger, maar bezorgd over de vergrijzing en de broosheid van onze gemeenschap. Wij zijn een streekgemeente, wat zijn geheel eigen vragen stelt aan onze presentie in de binnenstad en het onderling pastoraat.

Ons gebouw is prachtig en gelukkig goed bereikbaar met openbaar vervoer en de fiets, maar zeker door de week lastig bereikbaar met de auto, omdat het parkeren kostbaar is. Het historische kerkgebouw en het orgel zijn goed onderhouden, maar de financiering is een durende zorg.

Bewogen door geloof en niet overvragen

De beleidscommissie begon in mei 2020 toen de samenleving weer voorzichtig openging na de eerste lockdown vanwege de coronaepidemie. Haar werk werd voortdurend onderbroken door nieuwe lockdowns. Toch is er een gedegen onderzoek gedaan. De beleidscommissie evalueerde het vorige beleidsplan en sprak met vrijwel alle gremia in de kerk van kinderkerk tot seniorensoos, van de kerkenraad tot de Stichting Cultuur en Muziek in de Lutherse Kerk. Ook hield de commissie op 1 mei 2022 een gemeentevergadering over hoe men de gemeente zag en over de prioriteiten voor de komende jaren.

Uit al deze onderzoeken kwam naar voren dat we duidelijke keuzes willen maken. Voor de komende drie jaar wil dat zeggen, dat wij allereerst zichtbaar maken, dat wij bewogen zijn door geloof en ten tweede dat wij elkaar niet zullen overvragen. We kiezen voor kwaliteit en doen wat we aan kunnen. Dit beleidsplan is de eerste aanzet en het goede voorbeeld: inspirerend en compact!

november 2022

Ida Baaima
Peter Crom
Erwin de Fouw
Ewald Grund
Mascha de Haan
Myrthe de Haan
Jannet van der Spek
Martin de Zeeuw

Wij *heten* de Evangelisch-Lutherse Gemeente Den Haag, maar we *zijn* de Evangelisch-Lutherse Gemeente *van* Den Haag, Zoetermeer, het Westland, Leiden en omstreken. Overal waar we schrijven 'lutherse gemeente Den Haag' is dit laatste bedoeld.

Uitgangspunten

Door genade bewogen

De lutherse gemeente Den Haag wil allereerst zichtbaar maken hoe wij bewogen zijn door geloof. Toegespitst op het eigene van Luther: bewogen door genade. God aanvaardt ons zoals wij zijn en zo mogen wij ons inzetten voor zijn Rijk, dat komende is. Onze vreugde, lichtheid en vertrouwen mogen zichtbaar zijn in alles wat we doen en laten en in het aanvaarden van ieder ander. We zijn een 'regenboog-kerk': iedereen is welkom.

Minder leuk, maar minstens zo belangrijk, is dat wij durven laten zien dat wij, als we falen, opnieuw mogen beginnen. We spreken anderen niet aan op wat er mis is gegaan in hun leven, maar op wie wij mogen worden in het licht van Gods genade.

Zo leven we vanuit de genade en dragen we dit uit in ons doen en laten. Ook Luthers vastberadenheid willen wij laten zien: Hier sta ik! Dit is waar de Schrift, geopend in de samenleving van nu om vraagt. We worden bewogen, we zijn onderweg. Dat betekent ook dat dit beleidsplan per definitie open is voor wat op ons afkomt.

Doen wat we aankunnen

Onze vreugde, lichtheid en vertrouwen mogen ook zichtbaar worden in dat we niet te veel hooi op onze vork nemen. Niet om ons al te snel neer te leggen bij wie we zijn, maar juist omdat we geloven dat wat voor de mens onmogelijk is, mogelijk is bij God. We willen dingen goed doen. Liever minder doen met meer mensen dan meer met minder. We durven het te laten zien als we te lang overvraagd worden. We durven los te laten. We durven ons te laten helpen als een klus te lang is uitgesteld. Dat wordt nog een hele oefening! Aan het eind van elk seizoen kijken we hoe ver we gekomen zijn.

Beleidsvoornemens

Door genade bewogen...

De Lutherse Kerk in Den Haag en wijde omgeving

De eredienst op zondag blijft het hart van de gemeenschap met de vertrouwde liturgie, maandelijkse viering van het heilig Avondmaal, inzet van geschoolde voorgangers en kerkmusici en de cantorij Maarten Luther.

In beweging:

Er is ruimte om drie à vier keer per jaar anders te vieren, met bijvoorbeeld meer inbreng van gemeenteleden in de voorbereiding of een muziekdienst

We zetten in op ontmoeting en verdieping onderling door bestaande activiteiten met overgave te blijven uitvoeren. Zo ontmoeten we binnen onze gemeente, maar zeker ook daarbuiten: denk aan alle activiteiten met en voor onze partnergemeente Beth Fage op Kusu Kusu Sereh, de Duitse Kerk in Den Haag, het Aandachtscentrum en het Vredesberaad.

In beweging:

Beide predikanten organiseren drie groothuisbezoeken (Noord-West, Zuid-West, Noord-Oost) over de vraag: 'wat wil dat zeggen, bewogen door genade?'. Als de groothuisbezoeken bevallen, bieden we deze jaarlijks aan.

In beweging:

Er is veel informeel omzien naar elkaar. Toch willen we samen met de predikanten het bezoekwerk meer organiseren en in 2023 onderzoeken waar het bezoekwerk het best zou passen: bij de Diaconie of bij Ouderlingen (of bij beiden).

Predikanten stellen zich ten doel binnen vier jaar met alle gemeenteleden contact te hebben gehad vanuit het pastoraal perspectief.

In beweging:

We blijven meedoen met Leren Van Luther, organiseren Tischreden, gesprekskringen, seniorenbijeenkomsten en op verzoek bijeenkomsten voor andere doelgroepen.

We zetten ons huis open zoals we gewend zijn bij het wekelijks Citykwartier / Vredesgebed, de jaarlijkse Bazaar en Koningsdag. We openen ons huis om missionair te zijn, uit te dragen waardoor wij bewogen worden. Wij zien in, dat het openen van ons huis alleen dan lukt als we voldoende menskracht kunnen inzetten.

In beweging:

We liften mee met Open Monumentendag, Allerzielen en wellicht een Shopping Night.

In beweging:

We onderzoeken de mogelijkheid om samen met cantorij en kerkmusici een project op te zetten waaraan mensen kunnen meedoen. Denk aan meezingen, een Mis die zowel als concert (op zaterdag) als in de eredienst (op zondag) kan worden uitgevoerd.

In beweging:

We zetten een werkgroep op ('De Zwaan en haar vleugels') welke zich oriënteert op nieuwe mogelijkheden om naar buiten te treden.

In beweging:

We onderzoeken hoe we ons kerkgebouw praktischer kunnen inrichten voor de diverse doelgroepen. Welke verbouwing is er – financieel en bouwtechnisch - mogelijk om niet meer te hoeven slepen met kopjes en pannen, een professionele afwasmachine bij de koffiehoeke? Een keuken dichtbij de kerkzaal waar je voor grotere groepen kunt koken?

Door genade bewogen... in samenwerking met

de Lukaskerk waarbij we voorop stellen door te gaan met de ontmoetingen en activiteiten die we nu doen:

Jeugd en jongeren: Kliederkerk, kinderkerk en tienerkerk

In beweging:

de ruimte voor de kinderkerk is een plek waar het heilige gevierd kan worden, eerbied geoefend en bovenal kinderen zichzelf mogen zijn en ontdekken. De ruimte is met aandacht ingericht en nodigt uit om aan de slag te gaan.

Voedselbank: hulp om de week door te komen, maar ook een plek van respect, ontmoeting en gezelligheid

In beweging: onderzoeken of ook de Lutherse Kerk zelf als uitdeelpunt in beeld komt als het aantal klanten van de voedselbank sterk zou gaan groeien

Verwonderwandelingen ervaren en vieren hoe wij deel uitmaken van de schepping

Senioren: de Seniorenkring, de Jour, de Kerst- en Paasviering, de ouderendienst (drie of vier keer per jaar) met vieren van het Avondmaal Maandelijks en in de zomer samen vieren in een van beide kerkgebouwen

Jaarlijkse vrijwilligersfeest

Jaarlijkse LuLu-gemeentenzondag

Luisterkracht: verhalen delen om zo sterker in de samenleving te staan

Open staan voor elkaars activiteiten en wel en wee

Delen van een predikant

LUX welke als pioniersplek voor elkaar krijgt wat voor ons tot op heden nog niet zo makkelijk is. Zij bereiken met hun verdiepingsbijeenkomsten twintigers, dertigers en veertigers. We bieden hen ruimte, maar willen ook van hen leren en met hen samenwerken.

In beweging:

Samen met LUX organiseren we een netwerkborrel, een debat of nodigen wervende sprekers uit. We vragen ons samen af: 'wat betekent 'bewogen door genade' voor seculiere jongeren tot pakweg 35? Wat betekent Luthers inzet om de heilige (en winstgevende) huisjes van zijn tijd te ontmaskeren en tegelijk zelf bewogen te zijn door en voor wat hem heilig was?'

Het straatpastoraat waarbij we ons kerkgebouw kunnen openstellen voor bijvoorbeeld het schoenenspreekuur.

STEK (Stichting voor Stad en Kerk) als deskundig en actief partner als het gaat om de inzet voor de kwetsbaren in Den Haag. We weten hen te vinden. We staan open voor hun vragen. We doen mee aan Zomerstek en Winterstek.

De HGK (Haagse Gemeenschap van Kerken), die zich met meer dan 20 kerken en geloofsgemeenschappen in Den Haag inzet voor een rechtvaardige wereld. Wij voelen ons geroepen om daartoe samen kerk te zijn en om deze gezamenlijke verantwoordelijkheid te concretiseren door overleg en activiteiten.

De PGG (Protestantse Gemeente 's-Gravenhage) met wie we een samenwerkingsovereenkomst hebben om naar elkaar om te zien en elkaar te versterken.

Kerk in Den Haag als platform voor de grote hoeveelheid aan vormende, sociale, culturele, theologische en andersoortige activiteiten, die kerken en verwante organisaties organiseren. Vanuit onze gemeente nemen we deel aan het Uitgeversberaad.

Lutheranen in de regio en in het land kunnen ons inspireren en voeden. We ontmoeten elkaar tijdens de Lutheran Summer School, het Convent voor lutherse predikanten en de cursus Leren van Luther.

In beweging: binnen luthers Nederland hoort Den Haag tot de sterkere gemeentes. We zien deze verantwoordelijkheid onder ogen en overwegen wat wij hier te bieden hebben en kunnen delen met andere lutherse gemeentes.

In beweging:

We nemen het voortouw in het organiseren van een regionale ontmoetingsdag voor Zuid-Holland

Door genade bewogen... met onze draagkracht

De komende tijd kiezen wij voor:

- 1,0 fte predikantsplaats ingevuld door ds. Erwin de Fouw (intrede 11 september 2022) en ds. Jannet van der Spek (intrede 29 september 2019),
- één inwonende koster Henk Baaima (0,88 fte, ofwel 32 uur/week) die met behulp van tijdelijke krachten en vrijwilligers het kosterwerk doet en verhuur en beheer,
- één vaste organist, Sander van den Houten (0,19 fte, ofwel 7 uur/week) en
- één cantor Monique Schendelaar (0,08 fte, ofwel 3 uur/week)

De kerkenraad kijkt naar zichzelf. Het dagelijks bestuur (de predikanten, de voorzitters van de colleges en de scriba) hebben korte lijnen, maar om de vergaderdruk te verlagen, is het voorbereiden van de kerkenraadsvergadering belegd bij een agendacommissie. De kerkenraad besteedt bewust aandacht aan de onderlinge communicatie en aan het feit dat ze niet alles zelf hoeft te doen.

Door genade bewogen... en verder

Hebben we natuurlijk ideeën, die misschien net niet zo makkelijk passen in de terughoudendheid van alleen maar doen wat we aankunnen. We hebben ook zin in een feest, een mooi evenement.

We gebruiken 2023 om iets moois en groters te organiseren in 2024. Iets wat laat zien en ons doet voelen hoe we door genade bewogen worden!